

AS VIPEX

MAJANDUSAASTA ARUANNE 2007

Majandusaasta algus: 01.jaanuar 2007
Majandusaasta lõpp: 31.detsember 2007

Ärinimi: AS VIPEX
Äriregistri kood: 10170170
Aadress: Tallinn 11415, Peterburi tee 56e
Telefon: +372 620 1000
Faks: +372 620 1001
E-post: info@vipex.ee
Koduleht: www.vipex.ee
Tegevjuht: Ivo Kollo
Audiitor: Toomas Villems

Lisatud dokumendid: Sõltumatu audiitori aruanne
Kasumi jaotamise ettepanek

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	4
JUHATUSE DEKLARATSIOON.....	19
RAAMATUPIDAMISBILANSS.....	20
KASUMIARUANNE.....	21
RAHAVOOGUDE ARUANNE	22
OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE.....	23
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	24
Lisa 1. Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid	24
Lisa 2. Raha	28
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed.....	29
Lisa 4. Varud	30
Lisa 5. Materiaalne põhivara	31
Lisa 6. Immateriaalne põhivara	32
Lisa 7. Kapitalirent.....	33
Lisa 8. Kasutusrent	33
Lisa 9. Võlakohustused	34
Lisa 10. Laenu tagatis ja panditud vara	35
Lisa 11. Võlad tarnijatele	35
Lisa 12. Maksud	35
Lisa 13. Viitvõlad	35
Lisa 14. Omakapital	36
Lisa 15. Müügitulu	37
Lisa 16. Kaubad, toore, materjal ja teenused.....	37
Lisa 17. Muud äritulud ja –kulud	38
Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega	38
Lisa 19. Bilansipäevajärgsed sündmused.....	38
SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE.....	38
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	40
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2007. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE	41

TEGEVUSARUANNE

ÜLDINFO

AS Vipex on 1990. aastal asutatud rahvusvaheline hulgimüügi- ja kaubandusettevõte, mille lisategevuste hulka kuulub ka logistika- ja tootmisjuhtimisteenuse pakkumine.

Meie tegevusvaldkondadeks on peamiselt kõrgekvaliteediliste ehitus- ja siseviimistlus materjalide, mööbli, sanitaartechnika ning kodu- ja laiatarbekaupade tootmise korraldamine, tootjafirmade esindamine ning esindatavate kaupade jaotamine ja müük nii Eestis kui ka teistes Euroopa riikides.

AS Vipex omab ja esindab mitmeid tuntud kaubamärke, mille tooted on esindatud põhiliselt Baltikumis ja Skandinaavia riikides.

Hetkel impordime tooteid ja kaupu kokku enam kui 20 riigist.

Ettevõtte juhtimissüsteem vastab ISO 9001:2000 kvaliteedistandardile ja ettevõttele on väljastatud Bureau Veritas Eesti OÜ poolt vastav kvaliteedisertifikaat.

STRATEEGIA

Visioon

Soovime areneda oma valdkonnas juhtivaks ettevõtteks kogu Läänemere piirkonnas.

Juhtiva ettevõtte omadustena näeme eelkõige suurimat kliendirahulolu, valdkonna parimat teeninduskvaliteeti ja paindlikumaid teenindusprotsesse.

Missioon

Meie missiooniks on pakkuda klientidele ja koostööpartneritele väikseima ressurside kuluga maksimaalselt lisaväärtusi ja rahulolu.

Professionaalsus

kõrgtasemel teadmised valdkonnast, teenustest ja toodetest.

Efektiivsus

kiirus ja lihtsus asjaajamisel ning tarnetel.

Koostöövalmidus

avatus klientide ja partnerite soovidele ning ettepanekutele.

Loomingulisus ja dünaamilisus

innovatiivsus ja paindlikkus ülesannete lahendamisel ja teenindusprotsessides.

Meeskonnatöö ja partnerlus

ühiste eesmärkide poole püüdlemine nii igapäevatöös kui kliendisuhtluses.

Täpsus ja korrektsus

lubadustest kinnipidamine ja tähelepanu pööramine detailidele.

Tulemustele orienteeritus

selgete ühiste eesmärkide poole püüdlemine.

Personaalsus ja sõbralikkus

avatus ja ausus suhtluses.

TÖÖTAJAD JA ÜHISKOND

Töötajad

Tagamaks jätkuvat konkurentsivõimet ning kvaliteetset teenust peame äärmiselt oluliseks püstitatud eesmärkide täitmiseks piisava hulga pädeva personali leidmist ja olemasolevate pühendunud töötajate jätkuvat motiveerimist. Töösuhetes on väärtustatud meeskondlik vastutus, lojaalsus, iseseisvus tegutsemisel ning majanduslik mõtlemine.

Oluliseks peame töötajate koolitust, üha suuremat rolli mängib sisekoolituse osakaalu kasv, millest tulenevalt on paranenud oluliselt töötajate erialane professionaalsus. Eesmärgiks on tagada, et meie töötajad on valmis väljakutseteks, tulemuslikud, heatujulised, ärgsad ja pühunud.

Töötajate arv on viimase kolme aasta jooksul püsinud enam-vähem samal tasemel. AS Vipex keskmine töötajate arv 2007. aastal oli 32. Tööjõukulu moodustas 6 626 578 krooni, sellest töötajate tasu 4 955 416.

Tegevjuhi palk oli 2007. aastal 360 000 krooni. Nõukogu tasu ei saanud. Soodustusi tegevjuhtkonnale ja kõrgema juhtorgani liikmetele ettevõtte ei teinud. Kohustusi ettevõtte ees tegevjuhtkonnal ja kõrgema juhtorgani liikmetel ei olnud.

Ühiskond

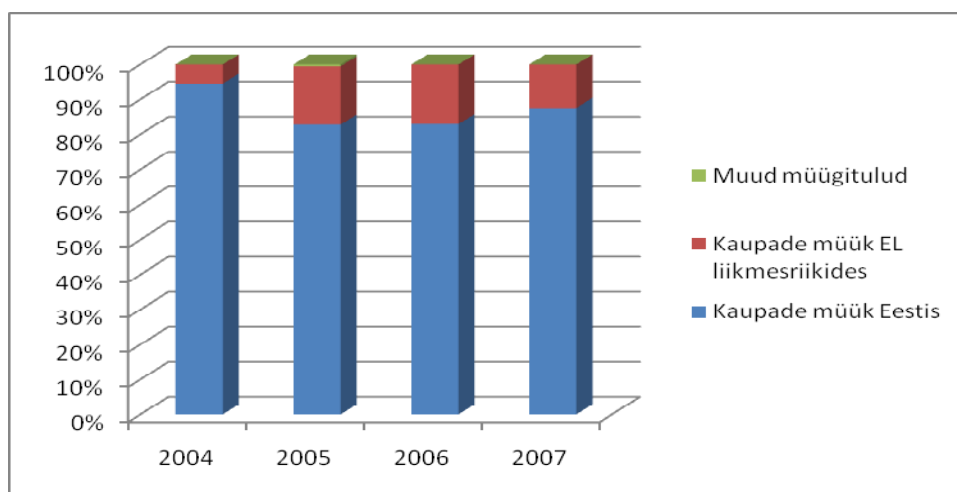
Pidades oluliseks sotsiaalset vastutustundlikku ja avatud tegevust just eriti laste ja noorte arenguks vajaliku vundamendi ladumisel oleme toetanud rahvusvahelise õpilasorganisatsiooni YFU kaudu õppimaasumist vahetusõpilasena välisriiki, Tantsuklubi Figuret ning Eesti Arhitektide Liitu. Lisaks pani Vipex õla alla Eesti Raplamaa Lasterikaste Perede Ühenduse abistamisel.

ÄRITEGEVUSE ÜLEVAADE

Müügitulu ja kasum

2007. majandusaastal olid AS-i Vipex poolt turustatavateks peamisteks kaubagruppideks ehitus- ja sisustusmaterjalid, sanitaartehtnilised seadmed- ja materjalid ning kodu- ja laiatarbekaubad.

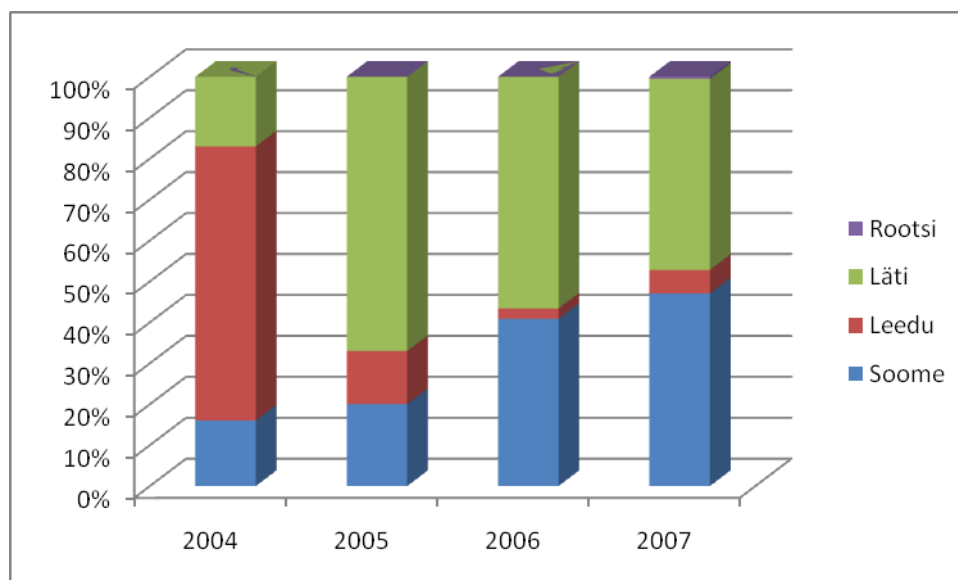
2007. aasta käive oli 91,8 miljonit krooni (2006 – 94,2 miljonit krooni). Vipexi ärikasumiks kujunes 11 miljonit krooni (2006 – 8,0 miljonit krooni) ja puhaskasumiks 9,9 miljonit krooni (2006: 6,4 miljonit krooni).

AS Vipex jätkas 2007 aastal edukalt mitmete 2006. aastal lansseeritud ja allhanke korras toodetud kaubagruppidega.

AS Vipex on importinud kaupu kokku 24 riigist, nii Euroopa Liidu liikmesriikidest kui ka kolmandatest maadest.

Ettevõtte ekspordimaht ärituludest 2007. aastal oli 12%.

Materiaalset põhivara soetati 2007. aastal 2,32 miljoni krooni eest.

2007 aastal täiustati tellimuste juhtimise süsteemi mobiilsete müügimeeste töökeskkonnas ja mindi lõplikult üle uuele majandustarkvarale, milleks on AXAPTA 3.0. Alustati grupitöö- ja sisuhaldustarkva Sharepoint juurutamist. Immateriaalset põhivara soetati kokku 169 tuhande krooni eest.

Rahavoo juhtimine

2007. aasta rahavoogu iseloomustasid enim põhitegevuse rahavoo paranemine 8,1 miljonilt kroonilt 10,9 miljoni kroonini.

Peamised finantssuhtarvud majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise metoodika

	2007	2006
Käibe kasv (%)=(müügitulu07-müügitulu06)/müügitulu06*100	-2,49	30,47
Kasumi kasv (%)=(puhaskasum07-puhaskasum06)/puhaskasum06*100	54,15	267,41
Puhasrentaablus (%)=puhaskasum/müügitulu*100	10,79	6,83
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades)= Käibevara/lühiajalised kohustused	2,33	1,59
ROA (%) = puhaskasum/varad kokku*100	14,18	9,20
ROE (%) = puhaskasum/omakapital kokku*100	18,23	13,96

Ülevaade aruandeaasta peamistest tegevusvaldkondadest, toote- ja teenuste gruppidest ning muudatustest nende osas, mis on kavandatud järgmisse majandusaastasse

Meie peamisteks tegevusvaldkondadeks on kõrge kvaliteediliste ehitus- ja siseviimistlusmaterjalide, mööbli ning kodu- ja laiatarbekaupade tootmise korraldamine, tootjafirmade esindamine ning esindatavate kaupade projekti- ja hulgimüük nii Eestis kui ka teistes Euroopa riikides.

2008. aastaks suuri muudatusi peamistes tegevusvaldkondades plaanis ei ole.

Ülevaade olulistest sündmustest majandusaastal ning eeldatavatest arengusuundadest järgmisel majandusaastal

2007. majandusaastal sõlmis AS Vipex mitmeid koostööleppeid tuntud tootjatega Euroopast, mis tõi kaasa sortimendi olulise laiendamise.

2008. majandusaastal on kavas jätkata ettevõtte stabiilset arendamist ja tootearendust ning tuua turule mitmeid uusi nii allhankena toodetud kui ka muid, klientide vajadustest ja soovidest lähtuvaid meie tegevusvaldkonnale lähedasi kaubagruppe.

Olulisemad aruandeaasta jooksul toimunud ning lähitulevikus planeeritavad investeeringud

2007. aastal ettevõtte investeeringud olid suunatud teeninduskvaliteedi parandamisse ja tarnekindluse tõstmisse.

2008. aastal on kavas teha investeeringuid, mis on suunatud töövõime kasvule tõstmisele. Lisaks on kavas jätkata ettevõttele kuuluvate kinnistute ja teenindus- ning laokompleksi arendustöödega.

Olulised uurimis- ja arendustegevuse projektid ning nendega seotud väljaminekuid aruandeaastal ja järgmistel aastatel

Ettevõtte 2007 aasta olulisemaks arendusprojektiks oli ettevõttele kuuluvate kinnistute ning teenindus- ja laokompleksi arendamine ning vastavusse viimine lähtudes klientide vajadustest, keskkonna ja tänapäeva nõuetest.

2008. aastal on kavas ülaloodud arendustegevust jätkata.

Raamatupidamise aastaaruande koostamise perioodil toimunud olulised sündmused, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis oluliselt mõjutavad või võivad mõjutada järgmiste majandusaastate tulemusi

2007. majandusaastal ja aastaaruande koostamise perioodil ei ole toimunud olulisi sündmusi, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes.

Tegevuskeskkonna üldine (makromajanduslik) areng ja selle mõju majandustulemusele

Viimaste aastate kiire majanduskasv Eestis on avaldanud soodsat mõju AS Vipexi finantsseisundile (vt Peamised finantssuhtarvud) ja majandustulemusele tervikuna.

Äritegevuse hooajalisus või majandustegevuse tsüklilisus

AS Vipexi majandustegevusele puudub hooajalisuse mõju.

Tegevusega kaasnevad olulised keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud

Olulised keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud puuduvad.

Riskid

Äririskid

Esmase sammuna tegevusriskide juhtimisel ja ennetamisel on juurutatud rahvusvaheliselt tunnustatud ISO 9001:2000 kvaliteedijuhtimise süsteem, mida järgitakse juba aastaid.

Igapäevaste riskide haldamiseks on sõlmitud ettevõtte üldise tegevuse ja toote tsiviilvastutuskindlustuse leping.

Krediidiriskid

Krediidiriski haldamisel analüüsitakse juba pakkumistegevuse etapis tulevase lepingupartneri senist maksekäitumist ja –võimet. Toimub pidev klientide maksekäitumise monitooring. Sellisel viisil toimimine võimaldab maksehäirete ilmnemisel piisava kiirusega reageerida.

Likviidsusriskid

Vabu rahalisi vahendeid hoiab ettevõtte Eesti ja Soome suurimates pankades. Kohustuste tähtaegse täitmise tagamiseks on kasutusel arvelduskrediit ning sõlmitud on garantiilimiidi leping akreditiivide kasutamiseks.

Valuutariskid

Hankelepingud Kagu Aasia maadega on sõlmitud enamjaolt USD-s, mille muutus avaldab äritegevusele mõju (2007- 12,5 tuhat krooni kasumit). AS-i Vipex poolt võetud pikaajaline laen on seotud kuue kuu Euribor-iga. Arvelduslaenu leping ja faktooring-lepingud on seotud fikseeritud intressimääraga. Enamus kasutusrendi lepingud põhinevad fikseeritud intressimääral, üks on seotud kuue kuu Euribor'ga.

VÄLJAVAATED 2008. AASTAKS

Majanduskasv maailmas

Maailma majanduse arengute osas on ootused võrreldes ootustega 2007 aastaks oluliselt nõrgenenud. Üheks peamiseks põhjuseks peetakse USA rämpsalaenude kahjusid ja finantsturgudel valitsevat kitsikust, mis hakkab mõjutama finantsturge ning selle kaudu investeringuid ja majanduskasvu terves maailmas.

Energia, toorme ja toidukaupade jätkuv hinnatõus mõjutab jätkuvalt tarbijaid, millest tulenevalt suureneb võimalus, et Lääne arenenud majandused liiguvad majandusseisaku poole: USAs oodatakse 2008. aastal majanduskasvu olulist aeglustumist - SKP reaalkasvuks prognoositakse keskmiselt 2%. See omakorda mõjutab ka ELi, kus eurotsooni SKP kasvuks prognoositakse umbes 1,9%.

Samas prognoositakse kiiresti kasvavate arengumaadele jätkuvalt edukat kasvu, kuna sisenõudluse kasv katab suurema osa kaotustest, mis võivad tekkida ekspordi aeglasemast kasvust rikkamatel riikidel.

Energia ja muude kaupade hinnad

Inflatsiooniootused kogu maailmas on kasvanud. Kui viimastel aastatel on inflatsiooni toitnud energiahinnad, siis nüüd on hindu aktiivselt tõstmas toidukaubad. Need kaks kaubagrüppi peaks ootuste kohaselt kiirendama nii tarbija- kui ka tootjahindade kasvu.

Eurotsoonis tõusis tarbijahinna inflatsioon 2007. aasta 1,7%-lt augustis 3,1%-ni novembris, sealjuures suurenes energiahindade aastakasv -0,9%-lt 9,7%-ni ja toidukaupade hindade kasv 2,5%-lt 4%-ni.

USAs kiirenes tarbijahindade kasv samal ajal 2%-lt 4,3%-ni (energia hindade kasv -2,5%-lt 21,4%-ni ja toidukaupade hinnakasv 4,3%-lt 4,8%-ni). Prognoositakse, et inflatsioon jääb tugevaks nii 2008. aastal, kui suure tõenäosusega ka 2009. aastal.

Nafta hinnatõus on kogu 2007. aasta jooksul olnud peaaegu ühtlane. 2007. aasta novembri viimasel dekaadil ulatus toornafta hind 96,65 dollarini barreli eest (Brenti hind) ning jõudis USA turgudel ka väga lähedale 100 dollarile. Keskmine hind on tõusnud ca 10,8%.

Kuid dollari nõrgenemine on nafta hinnatõusu teinud eurotsoonile (ja sellega lähedalt seotud majandustele, sh Baltikumile) tagasihoidlikumaks: keskmine hinnatase oli 2007. aastal 2006. aastaga võrreldes vaid pisut kõrgem (0,9%), kuid võrdlus aasta lõpu tasemetega vahel oli juba 38,2%.

Toidukaupade hinnad kasvavad endiselt kiiresti, põhjustades ka teiste toiduainete sh liha ja loomsete toodete kallinemise. Toidukaupade kiire hinnatõusu põhjuseid on mitmeid – arengumaade kasvav toidunõudlus, ikaldused mitmes maailma teraviljakasvatuse piirkonnas, kasvav biokütuste tootmine jms.

Intressid ja vahetuskursid

Ameerika kinnisvara rämpslaenude kriis pitsitab jätkuvalt maailma finantsturge. Finantsturgudel valitsev ettevaatlikkus on toonud kaasa likviidsusprobleemid ja intressimäärade tõusu (euro laenu hind pankadevahelisel turul jõudis 2007. aasta detsembri keskel 5% lähedale).

Eurotsooni osas prognoositakse intressimäärade püsimist. Majandusarengute nõrkus võib tuua kaasa intressimäärade alandamise 3,5%-ni 2008. aasta keskel. Samas prognoositakse, et kõrge inflatsioon võib tõsta intresse 4,75%-ni 2009. aasta alguseks.

Dollar, mis on tugevalt kannatanud rämpslaenude kriisi puhkemisest 2007. aasta augustis, jääb ootuste kohaselt nõrgaks, nõrgenedes isegi kuni 1,5 USD/EUR tasemele 2008. aasta teiseks kvartaliks. Finantsturgude ja majandusseisu paranemisel peaks dollar hakkama aegamööda tugevnema.

Arenenud majanduste rahapoliitiline dilemma: inflatsioon vs. majanduskasv

Praeguste majandusarengute üheks kasvavaks riskiks peetakse stagflatsiooni tekkimise võimalust – see tähendab olukorda, kus majanduskasv on aeglane, kuid inflatsioon tugev. Praegu on inflatsiooni kiirendamas kasvavad energia ja toidu hinnad ning lootused madalamaks hinnatasemeks ja tugevamaks majanduskasvuks nõrgenevad kiiresti.

Tugev inflatsioon toidab ka palganõudmisi. Euroopa Liidus, kus majandusarengud on olnud 2007. aastal suhteliselt head ja töötus langenud, on nendele nõudmistele ka vastu tulnud. See aga tähendab inflatsiooni veelgi suuremat kasvu.

Eurotsoon

2007. aasta algas eurotsoonis üllatavalt tugeva kasvuga ja lõppes ebakindlate väljavaadetega 2008. aastaks. 2007. aasta 9 kuu keskmine majanduskasv oli 2,7% (I poolaastal 2,8%), kuigi eratarbimises oli langus.

Maailma finantsturgudel tekkisid probleemid ajal, mil Lääne-Euroopa majandus oli väga heas seisus. Kui 2007. aasta II poolaasta alguses puhkes maailma finantsturgudel kriis, lõi see kohe ka kiirelt kasvavat ja optimistlikku majandust. Eurotsooni III kvartali SKP näitajad ei osutanud küll veel kriisile, 2,6% majanduskasv osutas hoopiski, et majandus toimib väga hästi.

Kuid 2007. aasta majandusaktiivsuses on näha ebaühtlust: väliskaubanduse panus oli eurotsoonis negatiivne, samas kasvas sisenõudlus investeringute toel oluliselt. IV kvartali majanduskasv oli juba tagasihoidlikum ning kogu 2007. aasta majanduskasv eurotsoonis ulatub 2,6%-ni.

Peale kaheaastast tugevamat majanduskasvu eurotsoonis oodatakse 2008. ja 2009. aastaks juba väiksemaid kasvunumbreid. Finantsturgude heitlikkus ja USA majanduskasvu aeglustumine osutavad sellele, et ka eurotsooni majanduskasv aeglustub. Eksporti nõrgestab välisnõudluse nõrgenemine ning euro tugevus halvendab nende riikide ekspordi konkurentsivõimet, kus puudub piisav varu tugeva konkurentsiga toime tulekuks. Üheks oluliseks küsimuseks eurotsooni puhul ongi praegu see, kuivõrd nõrgestab tugev euro piirkonna ekspordi ja majanduskasvu. Tuleb arvestada ka nafta ja muude toormete hinnatõusuga, mis suurendavad tootmiskulusid. Eeltoodud põhjustel oodataksegi ekspordi stagneerumist järgmisel kahel aastal.

Investeeringute kasv peaks ootuste kohaselt 2008. aastal kogu eurotsoonis aeglustuma. Laenuvõimaluste piiramine toob kaasa Euroopa eluasemeturu rahunemise ning eluasemega seotud investeeringute ja tarbimise kasvu vähenemise.

Kuigi eurotsooni 2008. aasta majandusarenguid varjutavad mitmed negatiivsed arengud, on võimalused ka majanduskasvuks olemas. Kõrge hõive tase ja palgakasv välistavad tarbijakulutuste kasvu olulise vähenemise. Ka on ettevõtete kasumid korralikud, tootlikkus kasvab ning kaubandus kasvavate turgudega suureneb pidevalt.

Kuid tarbijanõudluse kasv jääb 2008. aastal siiski suhteliselt mõõdukaks, kuna kõrge inflatsioon vähendab majapidamiste ostujõudu. Tarbijahindade kasvu kiirendavad toidukaupade ja energia hinnad (novembris 2007 oli tarbijahindade aastakasv 3,1%). Edasine hinnadünaamika sõltub nii kaupade (eriti kütuste ja toidu) hindade edasisest arengust kui ka senise hinnatõusu teise ringi mõjudest. Ootuste kohaselt jääb inflatsiooni keskmine tase 2008. aastal siiski 2% kanti, kuna tugev euro, laenupiirangud ja tarbijate ebakindlus vähendavad nõudlussurvet.

Prognoositakse, et aastakasvud jäävad siiski 2008. aasta I poolles 3% lähedale, seda just energia ja toidukaupade hindade kasvu tõttu. Hinnatõusu langust oodatakse nii selle aasta II poolles kui ka 2009. aastal.

Hiina

Viimastel aastatel on Hiina majandus kasvanud keskmiselt 10% aastas – 2005. aastal oli kasvumäär 10,4% ja 2006. aastal 11,1%. Ka 2007. aastaks ennustatakse üsna kiiret kasvu ning juba esimese kolme kvartali tulemused osutavad oodatust kiiremale – 11,5% - kasvule. Paljud analüütikud usuvad, et kiire kasv küll jätkub, kuid mõnevõrra aeglasemas tempos (2008. aastaks ennustatakse kasvumääraks 9,9%) ning seda peaaesjalikult seetõttu, et senine areng ei ole olnud nii ühtlane, et selline kiire kasv võiks jätkuda.

Näitena võib tuua transpordi „pudelikaelu” mitte ainult Hiina olulisemates sadamates, aga ka raud- ja maanteel. Lisaks mitmete seaduste jõustamisega seotud probleemide jmt.

Hiinat võib pidada taas-esilekerkivaks majanduseks ja seda seetõttu, et kui Hiina koos Indiaga tootsid 1820. aastal ligikaudu poole kogu maailma toodangust, siis nüüdseks on Hiina toodangumahult neljas riik maailmas (olles 1970ndatel aastatel tootnud vaid 8%) järgnedes USAle, Jaapanile ja Saksamaale.

Hiina majanduskasvu nõ mootoriteks on olnud eksport ning investeeringud. Samas on kodumaise tarbimise osa, olles küll viimasel ajal kasvanud, suhteliselt tagasihoidlik ja selle kasvu ennustatakse seoses oodatava kasutatava tulu kasvuga veelgi.

2006. aasta II pooles kahanes investeeringute kasv administratiivsete piirangute tõttu, kuid nende piirangute mõju oli lühiajaline, kuna investeeringute kasumlikkuse ja kasumite kasv ei ole pidurdunud ning seda pidurdumist ei ole ka lähitulevikus ette näha. Investeeringute kasv põhivarasse on kerkinud viimastel aastatel ligikaudu 25%.

Põhivara investeeringute kasv on olnud mõnevõrra suurem sekundaarsektoris, eriti aga mittemetalsete mineraaltoodete tootmises ja värviliste metallide töötlemises. Need sektorid võivad aga enim kannatada juhul kui majanduskasv peaks aeglustuma.

Kiiresti kasvavat kaubandusbilansi ülejääki koos tohutute välisreservidega võib pidada veel üheks oluliseks Hiina majandust kirjeldavaks jooneks. 2007. aasta novembris kasvasid eksport ja import vastavalt 22,8% ja 25,3% eelmise aastaga võrreldes, olles seega sarnased oktoobri kasvule. Kaubandusbilansi ülejääk moodustas 2006. aasta IV kvartalis 50,9 miljardit USA dollarit, olles 50% suurem, kui eelmisel aastal samal ajal. Selline kaubandusbilansi ekspansioon suurendab kodumaist likviidsust ning selleks, et hoida ära rahvusvaluuta (RMB) kallinemist, ostab Hiina keskpank välisvaluutat.

Välisvaluutareservid oli 2007. aasta II kvartalis 45,1% suuremad, kui aasta varem, moodustades 1433,6 miljardit USA dollarit.

Hiina ekspordimaht USAsse on siiski vähenenud, kuid samas on suurenenud eksport eurosooni ja Kesk-Aasia riikidesse.

On selge, et Hiina kaupade hinnad mõjutavad inflatsioonidünaamikat kogu maailmas. Kuna hindade ja palkade tase Hiinas võrreldes teiste riikidega on suhteliselt madal, saab Hiina müüa oma kaupu oluliselt odavamalt. Kuid ka Hiinas on inflatsioon kiirenenud ja seda eelkõige toiduainete maailmaturuhindade tõttu.

Tarbijahinnaindeks kasvas Hiinas 2007. Aasta novembris võrreldes eelmise aasta novembriga 6,9%, mis oli oktoobri numbrist (5%) oluliselt suurem. 2006. aastal kasvas THI 1,5%, 2007. aasta vastavaks näitajaks oli 4,7% ning 2008. aastaks nähakse hinnakasvu 4,2%-na.

Nagu öeldud, on selline hinnakasv enamasti põhjustatud toidukaupade hinnakasvust maailmaturul. Teiste kaupade (so mitte-toidukaubad) hinnatõus aeglustus 2007. aastal mõnevõrra ning seda peaasjalikult seetõttu, et mitmed hinnad on riiklikult kontrollitavad; nende hindade aastakasv novembris oli 1,4% (vesi, elekter ja bensiinihinnad kasvasid aastaks 5,6%).

Tootjahindade kasv on aeglustunud, toorme hindade kasv on olnud samuti tagasihoidlik: 2007. aasta septembris -1,4% aasta võrdluses ning sama aasta oktoobris oli +0,8%. Tootjahinnaindeksi aastakasv on tõusnud alates 2007. aasta juuni 2,5%-lt 4,6%-ni novembris.

Baltikumi majandusülevaade

Maailma finantsturgudel toimuv ja majandusarengute jahtumine mõjutavad kahtlematult ka Baltikumi arenguid. 2007. aasta IV kvartalis olid negatiivsed mõjud juba tuntavad ning 2008. aastal see mõju tugevneb prognooside kohaselt oluliselt.

Prognoositakse, et Eesti läbib majandustsükli põhja 2008. aasta I pooles, millele järgneb aeglane kosumine aasta II pooles. Läti majandus jõuab tsükli põhja 2008. aasta II pooles, millele järgneb kosumine 2009. aastal. Arvatakse, et Leedu majanduses ei teki Läti või Eestiga võrreldavaid tasakaalustamatusi, sest rahapakkumise piiramine algas seal varasemas tsüklifaasis kui ülejäänud kahel. Seega osutuvad Leedu praeguse majandustsükli võnked väiksemaks Eesti ja Läti omadest. Leedu majandlik kosumine peaks saabuma 2009. aastal.

Hiljutise kiire majanduskasvu ning praeguse kasvu aeglustumise põhjus on üks ja sama: sisenõudlus. Viimane sai hoogu liitumisest ELiga 2004. aastal ja sellele järgnenud ulatuslikust raha sissevoolust. Baltikumi majanduskasvu praeguse aeglustumise põhjustab aga tagasihoidlikum tarbimise ja investeeringute kasv, mille on toonud laenupakkumise piiramine ja tõusvad intressimäärad. Majapidamisi mõjutab negatiivselt järjest enam hinnatõus, aga ka hirm kaotada töö juhil, kui majandusaktiivsus väheneb ja ettevõtted hakkavad töötajaid koondama. Aktiivsuse ja hindade langus eluasemeturul on tarbijate arvamust majandusarengutest veelgi halvendanud ning tõsiselt haavanud ehitajaid ja kinnisvaraarendajaid.

Eeltoodust tulenevalt piiravad majapidamised ka 2008. aastal oma tarbimiskulutuste kasvu. Eestis on oodata tarbimiskasvu tugevnemist selle aasta II pooles ning Lätis ja Leedus 2009. aastal, kusjuures Lätis varem kui Leedus. Siiski jäävad need tarbimise kasvutasemed oluliselt väiksemaks viimaste aastate enam kui 10% kasvust.

Investeeringud on mõjutatud vastuolulistest arengutest. Ühelt poolt on oodata negatiivseid mõjusid elamuehitusest – see on juba languses Eestis, peaks vähenema Lätis ning aeglustuma oluliselt Leedus. Teisalt peaksid investeeringud rajatistesse ning masinatesse ja seadmetesse jääma suhteliselt tugevaks. EList tulevad eraldised (3-4% SKP-st igal aastal) toetavad investeeringuid infrastruktuuri. Ettevõtted aga peavad konkurentsivõime säilitamiseks ja kasvavate kulude tõttu suurendama investeeringuid efektiivsuse ja tootlikkuse tõstmiseks.

Sisenõudluse kasvu vähenemine tähendas impordi kasvu järsku pidurdumist 2007. aasta II pooles nii Eestis kui ka Lätis. Arvatakse, et see protsess jätkub ka 2008. ja 2009. aastal ning levib Leetu. Samal ajal on kõigi kolme riigi ekspordi kasv püsinud üllatavalt tugevana, seda vaatamata välisturgude ebasoodsatele arengutele. Siiski võib arvata, et 2008. aastal mõjutab välisnõudluse nõrgenemine ka siinse ekspordi kasvu. Kuna aga impordi kasv väheneb kiiremini, siis on oodata netoekspordist üpriski tugevat positiivset mõju Eesti ja Läti SKP kasvule. Kaupade ja teenuste puudujäägi vähenemine toob kaasa ka väiksemad jooksev- ja kapitalikonto puudujäägid kõigis kolmes riigis.

2007. aasta IV kvartali olulisemaks märksõnaks oli kiirenev hinnatõus. Välistegurite (nt nafta, toormed, toit) mõju osutus oodatust tugevamaks ning on oluliseks põhjuseks, miks analüütikud on tõstnud inflatsiooniootusi 2008.-2009. aastaks. 2008. aasta II pooleks oodatakse tarbijahindade kasv olulist aeglustumist. Kiirem hinnatõusu pidurdumine ja madalaimad inflatsioonitasemed saavutatakse Eestis, sest sinne tarbimiskasv jääb kõige tagasihoidlikumaks ning hinnakonvergentsi surve on siin nõrgem kui Lätis ja Leedus (põhjuseks peetakse kõrgemat hinnataset).

Prognoositakse, et 2008. aastal kasvab kõigis kolmes riigis töötus, kuid suhteliselt tagasihoidlikult. Prognoositakse ka palgakasvu pidurdumist, kuid see jääb siiski suhteliselt tugevaks (nominaalselt 10-15%), sest tööturu avatus ja tööjõu nappus säilitab töövõtjate tugeva positsiooni palgaläbirääkimistel seni, kuni siinsed palgatasemed ei lähene piisavalt põhiliste majanduspartnerite omale.

Kuigi lähiaja majandusväljavaated on Baltikumis üpriski süngetoonilised ning suhtumine siinsetesse arenguvõimalustesse on muutunud pessimistlikuks, on üpris tõenäoline, et kõik kolm riiki läbivad majandustsükli praeguse langusfaasi siiski suhteliselt edukalt.

Kohalike ettevõtete paindlikkus ja tugev eksport ka maailmamajanduse kehvadel aegadel on olulisemad põhjused, miks tuleks uskuda positiivsesse tulevikku. ELi fondidest tulevad ulatuslikud rahavood, toimuv konvergens rikkamate ELi riikidega, jätkuvad struktuurimuutused majanduses, tugevad finantssüsteemid ja ranged eelarvepoliitikad on olulised tegurid pikaajaliseks majanduskasvuks.

Maailmamajanduse mõjud Balti riikide majandustele

Balti riikide majandused sõltuvad maailma majandusprotsessidest järjest enam. Kõige tugevam seos on ELiga, kuna sealt on pärit suur osa investeringuist, toimub kõige elavam kaubavahetus ning ELi reeglistikudki määravad üpris palju.

Balti riigid on nüüd jõudnud oma esimesse enda poolt põhjustatud majanduse aeglustumise faasi (1998-99. aasta probleemide põhjusteks loetakse Venemaa rubla kokku kukkumist ja sellele järgnenud kriisi majanduses), seega on analüütikutel küllaltki keeruline teha projektsioone selles osas, kuidas ja kui kiiresti majandused suudavad kohaneda muutunud tingimustega. Endiselt eksisteerib võimalus, et majanduskasvu aeglustumine olulisemates partnerriikides ei too kaasa väiksemaid ekspordivõimalusi ja aeglasemat majanduskasvu Baltikumis.

Kuigi tootmiskulude (eriti palga) kasv Balti riikides on viimastel aastatel olnud väga kiire, on tootmine Baltikumis endisel odavam enamuse ELi riikide omast. Seega on Balti riigid kaotanud konkurentsivõimet Hiina, India ja teiste arengumaadega võrreldes, kuid mitte ELis. Niisiis võib majanduskasvu aeglustumine ELis endiselt suurendada siinseid ekspordivõimalusi, kuid ka investeringuid Baltikumi.

Investeeringute kasvule võib soodsalt mõjuda asjaolu, et majanduskasvu aeglustumine on suurendamas finantsprobleemidesse sattunud ettevõtete arvu. See võib tähendada, et välisinvestorite soov siinseid ettevõtteid üle võtta või endaga liita suureneb. Kõrge kasumlikkus ja head võimalused kiireks kasvuks (kasutades nt. tootlikkuse kasvu ja tehnoloogia arendamise võimalusi; sisenõudluse kasvupotentsiaali) peaksid soodsalt mõjuma pikaajalistele investeringutele.

Balti riikidele sel ja järgnevatel aastatel eraldatavad vahendid erinevatest ELi fondidest on väga suured (keskmiselt 3-4% SKP-st igal aastal) – need aga ergutavad investeerimist ja üldist majandusarengut ning vähendavad negatiivsete arengute mõju majanduses.

Maailma finantsturgude arengud on Baltikumile mõjunud üpris otseselt – ligipääs välisfinantseerimisele (laenud) on vähenenud ja hinnad (intressimäärad) on kasvanud. EList tulevad vahendid ja välis- otseinvesteeringud peaksid osaliselt katma erasektori väiksema rahavoo.

Välisurgude hinnamuutused mõjutavad kohalikke hindu üpris kiiresti ja ulatuslikult, kuna kõik kolm majandust on kaubavahetuse kaudu väga avatud nendele mõjudele. Kõik kolm riiki impordivad energiat, kuigi mõneti erinevas ulatuses, mis tähendab, et kohalikud energia hinnad on suures sõltuvuses maailma energiatoodete hinnast.

Eesti saab kasutada kohalikku põlevkivi soojus- ja elektrienergia tootmiseks. Läti kasutab hüdroenergiat elektri tootmiseks ning Leedu Ignalina tuumajaam toodab elektrit (uraan muidugi imporditakse). Imporditakse maagaasi soojus- ja elektrienergia tootmiseks, samuti mootorikütused. Taastuva energia kasutamine (v.a. Läti hüdroenergia) on suhteliselt tagasihoidlik.

Ka toidukaupade hinnamõjud on väga otsesed ja tugevad, seda nii impordi (teravili, liha jmt), kuid veelgi enam ekspordi kaudu (kõige suurem mõju on ilmselt piimapulbri ekspordil). Teiste toormete (ja vahekaupade) hinnad mõjutavad kohalikke tootjahindu, kuna ettevõtted kasutavad üpris ulatuslikult imporditud sisendeid. Tootjahinnad mõjutavad otseselt aga ekspordi- ja tarbijahindu.

Eesti

Hiljutised majandusarengud maailma majanduses ja finantsturgudel on mõjutanud ka Eestit. Ootuspäraselt ei kajastunud need arengud veel eelmise aasta III kvartali majandusnäitajates, kuid IV kvartalis võis negatiivsete tegurite mõju juba selgesti tunda ning mitmetel juhtudel tähendas see oodatust kehvemaid majandusnäitajaid. 2007 aasta III kvartali SKP kasv ulatus 6,4%-ni (II kv-s 7,6%), olles eelkõige mõjutatud sisenõudluse nõrgemast aastakasvust (7,2% vs. 12,6% II kv-s).

Väliskaubanduskäibe kasv aeglustus ka 2007. aasta II pooles, kuna mineraaltoodete ja odava elektroonika käibed kahanesid (juulist novembrini aasta võrdluses import 20% ja eksport 30%). Ülejäänud osa väliskaubandusest toimis hästi: eksport kasvas aastaga 21%, samas kui nõrgenev sisenõudlus aeglustas impordi kasvu 9,3%-ni.

Suurimaks pettumuseks oli inflatsioon: 2007. aasta keskmine tarbijahindade kasv ulatus novembris ja detsembris väga ulatuslikult tõusnud nafta ja toidukaupade hindade tõttu 6,6%-ni (ootus oli ~6,4%). Tootjahindade keskmine kasv oli pisut suurem oodatust (st. 8,3%) ehk kõrgeim alates 1997. aastast. Kuid IV kvartalis toimunud kasvu aeglustumine näitavad, et nõudlustegurid toovad peagi alla ka tarbija- ja eksporthinna kasvud.

Analüütikute hinnangul saabub praeguse majandustsükli madalpunkt 2008 aasta I pooles, kui sisenõudlus nõrgeneb väga tagasihoidlike kasvu- numbrite ni madala tarbimisaktiivsuse ja väheneva investeerimise tõttu. Tarbimiskasvule mõjub halvasti eelkõige kõrge inflatsioon ja tarbijate nõrk kindlustunne, investeringutele aga ehitustegevuse langus, mille on tinginud karmistunud monetaaringimused ja kahanenud nõudlus.

Tarbijahindade kasv jääb aasta I pooles kiireks, kuid nõudluse nõrgenemine tähendab aastaste kasvutempode üpris kiiret langust 2008. aasta II pooles. Majandusseisu halvenemine vähendab palganõudmisi erasektoris, kuid keskmine palk võib siiski kasvada ~10%, seda eelkõige struktuurimuutuste tõttu, mis vähendavad madalapalgaliste tööhõivet. Töötuse määr kasvab odava tootmise sulgemise tõttu, viimane tähendab aga nihet majanduse struktuuris.

Eesti majandus kasvas 2007. aastal ca 7% (IV kv-s ~4,5% aasta võrdluses), kuna tarbijakulutuste kasv aeglustus ~5%-ni ja kapitali kogumahutus põhivarasse vähenes. Paranemist ei ole oodata 2008 aasta I kvartalis ning ka II kvartalit saavad ilmetama koondamised, ettevõtete sulgemised ja vähenevad investeringud. 2008 aasta II pool peaks siiski tooma positiivseid muutusi.

Sisenõudluse kasv aeglustus 2007. aastal 2006. aasta 15,3%-lt 9,5-10%-ni ning sel aastal on oodata 1-2% ja 2009. aastal 3-4%-list kasvu.

Prognoosi kohaselt väheneb impordi kasv kiiresti ning mõnes kuus ja kvartalis võivad kasvunumbrid suure tõenäosusega olla ka negatiivsed, kuna investeringud vähenevad ja tarbijad piiravad oma kulutusi. Kuna eksport (v.a. naftatransiit ja odava elektroonika allhange) on püsinud üllatuslikult tugevana, siis võib oletada, et vaatamata püsivale murele, et kulude (eriti palkade ja toorme hindade) kiire kasv võib vähendada Eesti ettevõtete konkurentsivõimet, pole seda tegelikult juhtunud.

Tarbijatele võib I kvartal osutada kõige kehvemaks viimastel aastatel, kuna jaanuaris-veebruaris ületab aastane tarbijahindade kasv 10%, sealjuures esmatarbekaupade ja –teenuste puhul

koguni 15-20% (keskmiselt on nende osakaal ostukorvis ligi 50%, kuid talvekuudel küttekulude tõttu oluliselt suurem). II kvartal peaks tulude poolelt olema tarbimise jaoks soodsam, kuid väga palju sõltub ka sellest, kui palju ettevõtteid suletakse ja kui ulatuslikuks osutuvad koondamised.

Praegu mõjutab tarbijate otsuseid kõige enam kindlustunne, mis on aga kõrge inflatsiooni, inflatsiooni ootuste ja töötuks jäämise hirmu tõttu kiiresti langenud. Majapidamiste tegelik finantsseis pole samas eriti muutunud.

Majapidamiste tarbimine: hinnad ja kulud

Esmatarbekaupade ja –teenuste hinnatõus on kõige olulisem tegur, mis majapidamiste tarbimiskulutusi mõjutab. See tegur on muutunud väga tähtsaks alates eelmise aasta IV kvartalist, mil toidukaupade aastane hinnatõus kiirenes 12,3%-ni (septembris 7,8%). Kiiresti kasvavad toidu, energia ja reguleeritud kaupade-teenuste hinnad, samuti tarbimismaksude kasv on vähendanud oluliselt majapidamiste võimalusi teha kulutusi muudele kaupadele ja teenustele. See tähendab, et juba lähitulevikus nende kaupade ja teenuste hinnad kas püsivad paigal või hakkavad langema. Kestvuskaubad (nt autod, majapidamistehnika) ja isikuteenused (nt parandustööd, turismiteenused) kõige enam avatud hinnalangusele. Eeltoodud põhjusel võib oodata, et peale veebruarikuist 11% lähedast (aga võib-olla ka mõneti suuremat) aastast hinnakasvu, hakkab hinnatõus kiiresti pidurduma ning võib detsembriks moodustada vaid 3-4% aasta võrdluses ja 2009. aasta alguses isegi vähem. Seejärel on oodata hinnatõusu stabiliseerumist, kuna administratiivsete otsuste tõttu jätkub hinnatõus avalikus sektoris (nt ühistransport) ja energeetikas (nt elektrienergia).

Toidukaupade hinnatõus jääb üpriski tugevaks eelkõige väliste survete tõttu ning seda vaatamata väga headele saakidele 2007. aastal, sest käibemaksu kaugküttele tõsteti 2007. aasta juulis 5%-lt 18%-le, 2008. aasta alguses tõsteti alkoholi, tubakatoodete ja kütuste aktsiise, kehtestati aktsiis maagaasile ja elektrile. Järgmine tubaka ja alkoholi aktsiisitõus on planeeritud 2008. aasta juulisse. Sellega täidab Eesti võetud kohustused viia maksumäärad ELi minimaaltasemetele.

Maailmaturu nafta hind mõjutab Eestis eelkõige bensiini- ja diislikütuse hindu, kuid eksporthindade kaudu ka mõningate kohalike toodete hindu (nt põlevkivist toodetud kütteõli). Gazprom kasutab oma monopolistlikku jõudu tõstmaks maagaasi hinda, mis siiski Eestis mõjutab tarbijaid märkimisväärselt vähem, kui Lätis ja Leedus. Ootuste kohaselt peaks suvel Eesti Energia tõstma elektrienergia hinda, kuid selle ulatus ei ole veel selge, sest ettevõtte taotlus on veel läbivaatamise faasis. Oodatava ja tulevaste hinnatõusude põhjuseks on kallinev põlevkivi ja tööjõud, vajadus teha investeeringuid vananenud tehnoloogia asendamiseks ning CO2 kvootide nappus. Viimane peaks Eesti elektrienergia hinda tulevikus mõjutama väga märkimisväärselt. Üpris tõenäoliselt jätkub kaugkütte hindade suhteliselt kiire tõus ka tulevikus, põhjuseks energia ja tööjõu kallinemine ning investeerimisvajadused.

2006. aastal oli rõivaste ja jalatsite hinnatase sisuliselt võrdne ELi omaga (99,8%), kuid toidukaupade ning eriti teenuste hinnatase oli ELi omast oluliselt madalam. 2006. aastal oli toidukaupade keskmine hinnatase Eestis 74,1% ELi omast, teenuste hinnatase aga 47,8%. Need erinevused viitavad sellele, et koos tulude ja palga kasvuga on oodata teenuste suhteliselt kiiret hinnatõusu. Üpris tõenäolised on sellised arengud avaliku sektori poolt pakutavate ning administratiivselt reguleeritud hindadega teenuste puhul. Prognoosida võib tulevikus suhteliselt tugevat ühistranspordi, kaugkütte, hariduse ja terviseteenuste kallinemist, kuid samuti toitlustuse, isikuteenuste ning muude teenuste hindade tõusu.

Läti

III kvartal oli Läti majanduses pöördepunktiks, mil peale I poolaasta tipptasemel kasvu pöördus majandus selgelt tsükli aeglustumisfaasi. Sisenõudluse kasvu pidurdasid aeglustuv laenukasv, kasvav inflatsioon ning tarbijate ja ettevõtete kindlustunde nõrgenemine.

Kuigi majanduskasvu toetavad tegurid nõrgenevad, on ka mitmeid tegureid, mis püsivad jätkuvalt tugevad. Näiteks peaksid 2007. aasta suured kasumid võimaldama hoida 2008. aasta kulutuste taset. Palgakasv, kuigi aeglustuv, jääb tugevaks; ka rahaülekanded välismaal töötavatele lätlastele jäävad oluliseks; ekspordi kasv pole senini näidanud märkimisväärset aeglustumist ning laenu jätkavad kasvu, kuigi aeglasemas tempos.

Analüütikute hinnangul jõuab Läti majandus praeguse tsükli põhja selle aasta II ja tuleva aasta I pooles, millele järgneb majanduskasvu kosumine maailma majanduse kasvu, ELi rahaeralduste ning restruktureeritud ekspordi toel.

2007. aasta majanduskasvuks Lätis jääb ~10,5%, kusjuures majapidamiste tarbimine kasvab ~15,5% ja investeeringud põhivarasse ~12,5%.

Eratarbimine kasvab Lätis 2008 ~5% ja investeeringud ~3%. Ekspordi kasv jääb tugevaks, olles toetatud eksporttööstuses toimuvatest struktuurimuutustest, impordi kasv aga väheneb oluliselt sisenõudluse (ja hinnadünaamikate) toel.

Sisenõudlus kasvas eelmisel aastal ~14% ning kasv aeglustub sel ja tuleval aastal ~4%-ni. Sisenõudlusele mõjub halvasti nii ebakindluse kasv majapidamistes ja ettevõtetes kui ka oluliselt aeglustuv laenukasv.

Majanduskasvu aeglustumine toob kaasa olukorra mõningase paranemise tööturul, tõuseb harmoniseeritud töötuse määr lähima kahe aasta jooksul 6-7%-ni. Ametlik töötuse määr oli detsembris 4,9% ehk pisut enam kui novembris. Mitmes majandussektoris on toimumas koondamised (nt elamuehituses ja sellega seotud sektorites), samas kui teistes (nt kaubanduses) on endiselt tööjõust puudu. IV kvartalis ulatus keskmise palga nominaalkasv üle 30%, kuid suurenev hinnatõus tähendas siiski reaalsalga kasvu aeglustumist (I poolaastal 22,4%, aasta kokku ~20%). 2008. Aastal prognoositakse palkade nominaalkasvuks ~15%.

Olukorras, kus nii palga- kui ka laenukasv vähenevad, on oodata ka tarbimiskasvu vähenemist umbes 5%-ni. Kui esmatarbekaupade ja teenuste tarbimiskasv pidurdub, siis muude kaupade ja teenuste ostud vähenevad. Tarbimiskasvu aeglustumist võib täheldada alates eelmise aasta keskpaigast.

Ehitustegevuse kasv sõltub väga palju sellest, kui edukalt toimub nihe elamuehituselt tööstus- ja infrastruktuuri ehitusele (viimast toetavad nii eelarve kui ka ELi vahendid).

2008. aastal oodatakse keskmiseks tarbijahindade kasvuks ~12,5%, seda eelkõige ulatuslikemate administratiivsete hindade tõusu tõttu (ühiskondlik transport, maagaas, soojus- ja elektrienergia, tubaka ja kütuste aktsiisid). Kiire hinnatõus on suurendanud ka inflatsiooni ootusi ning võimendamas hinnatõusude kaudseid mõjusid.

Leedu

2007. aastal inflatsioon kiirenes, olukord tööturul püsis pingelisena ning sisenõudlus kasvas kiiresti. 2007. aastal oli Leedu majanduskasv esialgsel andmetel 8,7%.

Kõige suurema panuse majanduskasvu andsid ehitus, kaubandus, transport, laomajandus ja side, kuid ka põllumajandus. Investeeringud kasvasid 2007. aasta 9 kuuga 19% ning selline kasv tugines suuresti ehitustegevuse kiirel kasvul. Ehkki majapidamiste tarbimise kasv aeglustus, suurenes see siiski üsna kiiresti (12,3%), põhjuseks ulatuslik netopalgareaalkasv (III kv-s 10,9%), rekordmadal töötus (töötuse määr III kv-s 3,9%) ning endiselt kiiresti kasvavad laenu (aastaga umbes 64%).

Sisenõudluse survele püsis impordi kasv ekspordi omast suuremana ja jooksevkonto puudujääk suurenes (11 kuuga 13,5% SKP-st). 2007. aasta detsembris kiirenes tarbijahindade kasv

kümnendi kõrgeimale tasemele (8,1%). Endiselt kallinesid enim esmatarbekaupad ja –teenused. Toidu ja eluasemekulude kasv moodustas ligikaudu 70% kogu hinnatõusust.

Kinnisvaraturul valitseb stagnatsioon: hinnatõus on üldiselt peatunud ja tehingute arv oli detsembris poole väiksem 2006. aasta detsembriga võrreldes.

Analüütikute arvates kasvab Leedu majandus ka 2008. aastal kiiresti, ehkki mõnevõrra aeglasemalt kui 2007. aastal. Põhjuseks on nii kulude kasv, inflatsioon, vähenev kindlustunne majanduses aga ka laenuvõimaluste vähenemine ja negatiivsed arengud maailmamajanduses.

Detsembrikuine aastane hinnakasv ulatus 8,1%-ni, mis oli viimase kümnendi kõrgeim näitaja. Põhjused olid viimastele aegadele traditsioonilised – toit, eluase ja transport (andsid 83% kogu hinnatõusust). Jaanuaris ja märtsis on oodata järjekordseid hinnahüppeid, mis eelkõige tulenevad administratiivsetest teguritest. Jaanuaris tõusid kütuste ja alkoholi aktsiisid. Venemaalt Leetu imporditava gaasi hind tarbijatele kasvas ligikaudu 62-67%.

Järgmine suurem hinnatõus toimub märtsis, mil aktsiisimäärade ELiga ühtlustusprotsessi käigus tõstetakse tubaka aktsiisimäärasid 17%.

Soome

Soome majanduskasvu on toitnud nii hõive kasv kui ka tugev kodumaine nõudlus. Kuid kasv on aeglustumas – 2007. aasta III kvartalis oli aastane majanduskasv 3,8%, mis on 1% võrra väiksem kui aasta tagasi. Mitmed institutsioonid on ennustanud, et 2007. aasta majanduskasv on Soomes pisut kõrgem kui 4% ning 2008. aastaks nähakse kasvunumbriks keskmiselt 3% aastast.

Ka Soomes on inflatsioon kiirenenud ning peaasjalikult seetõttu, et toorme ja tarbekaupade hinnad maailmaturul on kasvanud. Lisaks sellele on Soomes oodata 2008. aasta alguses inflatsiooni kiirenemist kasvavate energia ja alkoholsete jookide maksude tõttu. Soome keskpanga hinnangul peetakse nende maksupoliitika muutuste mõju kestuseks umbes 1-2 aastat. Selline sisendihindade kasv võib ohustada aga Soome kaupade konkurentsivõimet ning seeläbi võivad ekspordimahud väheneda ning see tähendaks juba olulist majanduskasvu aeglustumist.

Lisaks maksupoliitikale on erinevad osapooled kokku leppinud ka palgakasvus, mis jõustub 2008. Aasta alguses ja milles nii mitmedki analüütikud näevad täiendavat survet inflatsioonile. Ehkki tootlikkus ja palgad on enam-vähem sarnases tempos kasvanud, võib pingeline olukord tööturul palgasurvet veelgi suurendada, mis omakorda kasvatab sisendite hindu ning seeläbi kiirendab inflatsiooniootusi, mis võib viia inflatsiooni-palgakasvu nõiaringsini.

Eratarbimine on kasvanud aeglasemalt juba 2006. aasta II poolest alates ning 2007. aasta alguses suurenes see vaid 3% aasta võrdluses. Peamiste põhjustena saab nimetada kasvanud intressimäärasid ja kiirenenud inflatsiooni. Viimane on kahandanud ka majapidamiste reaalse kasutatava tulu kasvu. Eratarbimise kasvu prognoos 2008. aastaks on 2,5%. Peamisteks eratarbimise kasvu takistavateks teguriteks peetakse majapidamiste kasvavat laenukoormust ning kõrgeid intressimäärasid, mis kahandavad majapidamiste võimalusi tarbida.

Erasektori investeeringud on aastatel 2005-2006 kasvanud kiiremini, kui sellele eelnenud aastatel (2002-2004). Kuid kasvu aeglustumise märke on näha siingi: juba 2006. aasta algusest alates on investeeringute kasv vähenenud ning seda eriti elamuehituses. Elamuehituse investeeringute kasv väheneb 2008.-2009. aastal veelgi, eelkõige kõrgete finantseerimiskulude ja vähenenud nõudluse tõttu. Investeeringud nihkuvad rohkem muude hoonete ehitamisse ning masinate ja seadmete soetamisse.

AS Vipex

Meie ettevõtte müügitulud pärinevad enamjaolt Balti maadest ja Soomest. 2007. aastal oli majanduskasv kolmes Balti riigis ja Soomes veel küllaltki hea. Pikemajalistes prognoosides arvatakse, et edasised majandusarengud nimetatud riikides jäävad siiski alla eelnevate aastate tulemustele (vt Väljavaated 2008 aastaks).

2008 aastaks ei prognoosi AS Vipex müügitulu kasvu.

Kulutused tööjõu palkamisel tõusevad meie hinnangul 15%.

Aastal 2008 plaanime investeeringuteks materiaalsesse põhivarasse 1,8 miljonit krooni.

Sealhulgas:

lao renoveerimiseks	300 tuhat krooni
territooriumi haljastuseks ning sissesõidu tee remontimiseks	300 tuhat krooni
seadmete ostmiseks	350 tuhat krooni
arvutitehnika muretsemiseks	200 tuhat krooni
kauba eksponeerimise stendide ostmiseks	500 tuhat krooni

Lisaks on plaanis investeerida tarkvara arendusse 250 tuhat krooni.

JUHATUSE DEKLARATSIOON

AS Vipex juhatus deklareerib oma vastutust lehekülgedel 20 kuni 37 toodud 2007. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ning kinnitab oma parimas teadmises, et:

1. raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud põhimõtted, arvestusmeetodid ja hindamisalused on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
2. raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt AS Vipex 31.12.2007 finantsseisundit ning perioodi 01.01.2007 – 31.12.2007 majandustulemust ja rahavoogusid;
3. AS Vipex on jätkuvalt tegutsev ettevõtte.

Tallinnas, 02. aprill 2008. aastal

Nimi

Ametinimetus

Allkiri

Ivo Kollo

juhatuse esimees

RAAMATUPIDAMISBILANSS

				kroonides
			31.12.2007	31.12.2006
VARAD		Lisa		
Käibevara				
Raha		2	660 509	665 746
Nõuded ostjate vastu		3	13 444 525	14 551 080
Muud nõuded		3	140 413	277 309
Viitlaekumised ja ettemaksed		3	454 508	387 935
Varud		4	18 678 843	17 709 011
Käibevara kokku			33 378 798	33 591 081
Põhivara				
Materiaalne põhivara		5	35 455 959	35 032 991
Immateriaalne põhivara		6	1 055 605	1 275 900
Põhivara kokku			36 511 564	36 308 891
Varad kokku			69 890 362	69 899 972
Kohustused ja omakapital				
Lühiajalised kohustused				
Võlakohustused		7,9,10	2 833 608	7 805 960
Võlad tarnijatele		11	9 954 066	10 997 721
Muud lühiajalised võlad				
Maksuvõlad		12	555 405	1 179 772
Muud võlad		13	836 233	948 405
Saadud ettemaksed			120 753	171 372
Lühiajalised kohustused kokku			14 300 065	21 103 230
Pikaajalised kohustused				
Pikaajalised võlakohustused		9,10	1 224 589	2 742 791
Kohustused kokku			15 524 654	23 846 021
Omakapital aktsiaseltsis				
Aktiakapital			14 036 100	14 036 100
Ülekurss			68 777	68 777
Reservid				
Kohustuslik reservkapital			1 403 610	1 403 610
Ümberhindluse reserv			18 753 976	18 753 976
Eelmiste perioodide jaotamata kasum			10 191 488	5 361 624
Aruandeaasta kasum			9 911 757	6 429 864
Omakapital kokku			54 365 708	46 053 951
Kohustused ja omakapital kokku			69 890 362	69 899 972

KASUMIARUANNE

		2007	kroonides 2006
	Lisa		
Äritulud			
Müügitulu	15	91 848 781	94 196 435
Muud äritulud	17	967 185	406 616
Äritulud kokku		92 815 966	94 603 051
Ärikulud			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	66 835 298	71 299 576
Mitmesugused tegevuskulud		6 217 864	6 671 505
Tööjõu kulud kokku		6 626 578	6 623 341
sh palgakulu		4 955 416	4 951 833
sotsiaalmaks		1 671 162	1 671 508
Põhivara kulum	5,6	2 041 436	1 671 684
Muud ärikulud	17	63 500	372 577
Ärikulud kokku		81 784 675	86 638 683
Ärikasum		11 031 291	7 964 368
Finantstulud ja -kulud			
Finantskulud finantsinvesteeringutelt		-359 817	-540 080
Intressikulud		-485 449	-773 172
Kasum (-kahjum) valuutakursi muutustest		2 135	73 930
Muud intressi- ja finantstulud		174 879	3 519
Finantstulud ja -kulud kokku		-668 252	-1 235 803
Kasum enne tulumaksustamist		10 363 039	6 728 565
Tulumaks		451 282	298 701
Aruandeaasta kasum		9 911 757	6 429 864

RAHAVOOGUDE ARUANNE

		2007	Kroonides 2006
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST	Lisa		
Puhaskasum		9 911 757	6 429 864
Korrigeerimised (+/-)			
Põhivara kulum	5,6	2 041 436	1 671 684
Kasum põhivara müügist	17	-22 159	-39 029
Kahjum põhivara mahakandmisest	17	58 744	370 709
Kasum (-kahjum)			
valuutakursi			
muutustest		-2135	-73930
Intressikulud laenudelt ja faktooringult		485 449	773 172
Tegevuskasum enne käibekapitali muutust		12 473 092	9 132 470
Nõuded ostjate vastu (+/-)		1 106 555	-427 152
Mitmesugused nõuded (+/-)		157 496	-146 095
Varud (+/-)		-969 830	-428 781
Tulevaste perioodide kulud (+/-)		79 254	-169 882
Maksuvõlad (+/-)		-245 069	763 888
Võlgnevus hankijatele (+/-)		-1 043 655	-728 998
Ettemaksed ostjatelt		-50 619	171 372
Viitvõlad (+/-)		-58 690	55 049
Põhitegevuse genereeritud raha		11 448 534	8 221 871
Makstud ettevõtte tulumaksu		-525 125	-149 350
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST		10 923 409	8 072 521
INVESTEERIMISTEGEVUSE RAHAVOOD			
Materiaalse põhivara soetamine	5	-2 319 642	-1 465 038
Põhivara müügist laekumine		207 662	48 505
Immateriaalse põhivara soetamine	6	-168 714	-479 997
RAHAVOOD			
INVESTEERIMISTEGEVUSEST		-2 280 694	-1 896 530
FINANTSEERIMISTEGEVUSE RAHAVOOD			
Laenu võtmine		19 901 149	49 569 531
			-53 540
Laenude tagasimaksmine		-26 199 658	485
Makstud dividendid		-1 650 000	-700 000
Kapitalirendimaksede tasumine	7	-192 046	-188 915
Makstud intressid laenudelt ja faktooringult		-509 531	-803 710
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		-8 650 086	-5 663 579
Rahavood kokku		-7371	512 412
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		665 746	79 404
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-7371	512 412
Valuutakursi muutuste		2 135	73 930
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		660 509	665 746

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

							Kroonides
	Aktia- kapital	Ülekurss	Kohustus- lik reserv- kapital	Ümber- hindluse reserv	Eelm. per-de jaotamata kasum	Aruande- aasta kasum	Kokku
Seisuga 31.12.2005	14 036 100	68 777	1 403 610		3 940 043	1 750 019	21 198 549
Maksmisele kuuluvad dividendid					-1 000 000		-1 000 000
Eelmise perioodi kasum 2006.a. kasum					1 750 019	-1 750 019	0
						6 429 864	6 429 864
Kinnistu ümberhindlus				18 753 976	671 562		19 425 538
Seisuga 31.12.06	14 036 100	68 777	1 403 610	18 753 976	5 361 624	6 429 864	46 053 951
Maksmisele kuuluvad dividendid					-1 600 000		-1 600 000
Eelmise perioodi kasum 2007.a. kasum					6 429 864	-6 429 864	0
						9 911 757	9 911 757
							0
Seisuga 31.12.07	14 036 100	68 777	1 403 610	18 753 976	10 191 488	9 911 757	54 365 708

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja selle muutuste kohta on toodud lisas 14.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Aastaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid

Arvestuse alused

AS Vipex raamatupidamise aastaruanne 2007. aasta kohta on teistkordselt koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsarvestuse standarditega (IFRS) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) tõlgendustega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Raamatupidamise aastaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist.

IFRS-ga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaolust, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil.

Käesoleva aastaruande põhiaruanded ja lisades olevad tabelid on koostatud Eesti kroonides.

Aruandeaastal kajastati põhivarana bilansis varad maksumusega üle 10 000 krooni ning kasutusajaga üle ühe aasta.

Arvestuspõhimõtete ja esitlusviisi muutused

Alates 1. jaanuarist 2007 on rakendunud mitmed muudatused kehtivate standardite tekstides ning uued IFRS standardid, mis muutusid ettevõtetele kohustuslikuks alates 1.jaanuarist 2007 alanud majandusaastast.

a) Järgnevalt on toodud loetelu uutest ja muudetud standarditest ning tõlgendustest, mis rakendusid aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuarist 2007 ning avaldavad mõju AS Vipex raamatupidamisaruannetele ja mida ettevõtte on rakendanud alates nimetatud perioodist ning viinud kooskõlla ka võrdlusandmed:

IAS 1 (muudatus) – Finantsaruannete esitamine: Omakapitali avalikustamise nõuded
IFRS 7 – Finantsinstrumendid: Avalikustamise nõuded

Nimetatud standardid IAS 1 (muudatus) ja IFRS 7 nõuavad Ettevõttelt täiendava informatsiooni avalikustamist finantsinstrumentidega seotud riskide mõõtmise ja juhtimisega ning omakapitali struktuuri ja juhtimisega.

b) Järgmised standardid, täiendused ja tõlgendused on kohustuslikud arvestusperioodile alates 1. jaanuarist 2007, kuid ei avalda mõju AS Vipex raamatupidamise arvestuspõhimõtetele:

IFRIC 7 – Finantsaruannete ümberarvestusmeetodi rakendamine vastavalt IAS 29-le (jõustunud 1. märtsil 2006)

IFRIC 8 – IFRS 2 rakendusala (jõustunud 1. mail 2006)

IFRIC 9 – Varjatud tuletisinstrumentide ümberhindamine (jõustunud 1. juunil 2006)

IFRIC 10 – Vahearuanded ja vara väärtuse langus (jõustunud 1. novembril 2006)

Tõlgendused IFRIC 7, IFRIC 8, IFRIC 9 ja IFRIC 10 ei ole asjakohased AS Vipex tegevuse seisukohast ja ei oma mõju ettevõtte arvestuspõhimõtetele.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit). Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Välisvaluutas toimunud tehingute ning välisvaluutas fikseeritud varade ja kohustuste kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud Eesti Panga valuutakursid tehingu toimumise päeval. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused 31. detsembril 2007 on ümber hinnatud Eesti kroonidesse Eesti Panga valuutakursside alusel, mis kehtisid bilansipäeval. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu või kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjate tasumata summad on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures on nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Nõuded on bilansis alla hinnatud tõenäoliselt laekuva summani ning allahindlus on kajastatud real *Ebatõenäoliselt laekuvad summad*. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena. Nõuded, mille kohta on teada, et nad on lootusetud, on bilansist välja kantud. Varem all hinnatud nõuete laekumisi kajastatakse muu ärituluna.

Kõiki muid nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring). Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistehingut (s.t. nõude tagatisel võetud laenu) ning nõuet kajastatakse bilansis kuni nõue on laekunud. Faktooringtehingust tekkinud faktooringkohustust kajastatakse analoogiliselt muudele võlakohustustele.

Varud

Ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat mittetagastatavaid makse ja soetamisega seotud veokulusid ning teisi otseseid väljaminekuid. Varude arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Varude allahindlused või mahakandmisest tulenevad kulud kajastatakse kasumiaruande kirjel *Kaubad, toore, materjal ja teenused*.

Materiaalne põhivara

Põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 10 000 krooni (v.a. kauba eksponeerimise stendid) ning kasutusajaga üle ühe aasta. Materiaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Oma tarbeks valmistatud põhivara (kauba eksponeerimise stendid) võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb tegelikest tootmiskuludest.

Põhivara parendustega seotud kulutused, mis tõstavad vara väärtust, kapitaliseeritakse ning lisatakse põhivara maksumusele.

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määraes neile eraldi amortisatsiooni normid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Juhul, kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, juhul, kui see vastab materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid parendustöid, mis tõstavad objekti võimet osaleda tulevikus majandusliku kasu loomisel, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti maksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Amortisatsiooni arvestusmeetodite ja –määrade eesmärk on tagada amortisatsiooni arvestuse vastavus põhivara tööea ja kasutamisega. Kasutusel on järgnevad amortisatsiooninormid:

Põhivara grupp	Amortisatsiooni arvestusmeetod	Amortisatsiooni määr aruandeaastal
Maa	Ei amortiseerita	
Hooned, ehitised, rajatised	Lineaarne	10-33 aastat
Masinad ja seadmed	Lineaarne	3-5 aastat
Transpordivahendid	Lineaarne	5 aastat
Inventar, mööbel, kontoritehnika	Lineaarne	3-5 aastat

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenu asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikkude eluiga. Hinnangu te muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

Immateriaalse põhivara kajastamise põhimõtted

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsele põhivarale. Immateriaalne põhivara kajastatakse bilansis jääkväärtuses. Kulumit arvestatakse lineaarselt. Immateriaalset põhivara amortiseeritakse kuni 5 aasta jooksul.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seondavad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara ja kapitalirendikohustus võetakse bilansis arvele. Kui renditud objekti omandiõigus läheb üle rentnikule, arvestatakse amortisatsiooni tavakorras. Kui renditud objekt kuulub tagastamisele, on objekti maksimaalne amortisatsiooniperiood rendisuhte kehtivuse periood.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadav tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Puhkusetasude reserv

Puhkusetasu kulu on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse üks kord aastas, aruandeaasta lõpul. Väljateenitud puhkusetasu kajastatakse kasumiaruandes kuluna ning bilansis on võetud arvele lühiajalise kohustusena töövõtjate ees.

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 (kuni 31.detsember 2007 kehtis maksumäär 22/78 ning kuni 31.12.2006 maksumäär 23/77) netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, kus äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31.detsembri 2007 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2. Raha

	AS Vipex	
	31.12.2007	31.12.2006
Sularaha kassas	38 972	26 195
Pangakontod EEK	489 020	238 607
Valuutakontod pangas	132 517	400 944
Raha kokku	660 509	665 746

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	AS Vipex	
	31.12.2007	31.12.2006
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	14 168 580	16 200 396
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-724 055	-1 649 316
Nõuded ostjate vastu kokku	13 444 525	14 551 080
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		
Algsaldo	-1 649 316	-1 892 365
Aruandeaastal laekunud ebatõenäolised arved	922 793	139 515
Aruandeaastal kuludesse kantud ebatõenäolised arved		-38 989
Aruandeaastal lootusetuks tunnistatud nõuded	2 468	142 523
Lõppsaldo	-724 055	-1 649 316
Muud lühiajalised nõuded		
Kaardimaksed	2 034	1 388
Aruandvad isikud	20 600	15 716
Nõuded hankijale ebakvaliteetse kauba eest	178 763	323 250
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ebakvaliteetse kauba eest	-60 984	-63 045
Muud lühiajalised nõuded kokku	140 413	277 309
Nõuded hankijatele ebakvaliteetse kauba eest		
Algsaldo	260 205	131 214
Aruandeaastal esitatud nõuded hankijatele	309 910	348 374
Aruandeaastal hankija poolt kompenseeritud	-382 941	-155 328
Aruandeaastal kuludesse kantud ebatõenäolised nõuded	-20 886	-63 045
Aruandeaastal lootusetuks tunnistatud nõuded	-48 509	-1 010
Lõppsaldo	117 779	260 205
Ettemaksed teenuste eest		
Kindlustusmaksed	93 818	75 620
Ajakirjanduse ettemaksed	23 062	15 511
Kasutusrendi esimene osamaks	116 906	217 947
Muud tulevaste perioodide kulud	74 895	78 857
Ettemakstud maksud (Lisa 12)	145 827	0
Ettemaksed teenuste eest kokku	454 508	387 935

Ostjatelt laekumata summad on jooksva võlgnevuse iseloomuga, mille maksetähtaeg ei olnud bilansipäevaks saabunud. Aruande koostamise perioodiks on ostjad summad tasunud.

Lisa 4. Varud

	31.12.2007	31.12.2006
Müügiks ostetud kaubad	18 672 843	17 709 011
Ettemaksed varude eest	6 000	0
Kokku	18 678 843	17 709 011

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud ja kasutamiskõlbmatuid kaupu ettevõttesiseste aktide alusel kuludesse kantud järgmiselt:

	2007	2006
Purunenud ja riknenud kaup	567 961	215 976
Allahinnatud varud	364 671	204 825
Kokku	932 632	420 801

Varasematel perioodidel teostatud varude allahindlusi käesoleval ega ka eelmisel aastal tühistatud ei ole.

Juhtkonna hinnangul on 2 miljoni krooni eest varusid, mis eeldatavasti realiseeruvad pikema aja jooksul, kui 12 kuud.

Kohustuste katteks on AS Sampo Pank kasuks seatud esimese järjekorra kommertspant summas 3 miljonit krooni ja kolmandale järjekorrale seatud kommertspant summas 2,4 miljonit krooni.

Lisa 5. Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu mate- riaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2005						
Soetusmaksumus	4 396 024	11 831 945	3 223 831	4 239 976		0 23 691 776
Akumuleeritud kulum	0	-2 749 627	-2 227 759	-2 751 837		0 -7 729 223
Jääkmaksumus	4 396 024	9 082 318	996 072	1 488 139		0 15 962 553
2006. a toimunud muutused						
Ostud ja parendused perioodi jooksul		409 593	447 484	607 961		1 465 038
Ümberhindlus	18 753 976	0				18 753 976
Ümberhinnatud hoonete esialgne algväärtus	-1 142 033					-1 142 033
Ümberhinnatud hoonete kulum kantud	1 813 595					1 813 595
Müük			-249 915	-16 756		-266 671
Mahakandmine			-318 956	-1 229 691		-1 548 647
Amortisatsioonikulu		-269 691	-362 762	-726 402		-1 358 855
Müüdud põhivara kulum			116 623	8 865		125 488
Mahakantud põhivara kulum			187 859	1 040 688		1 228 547
Saldo seisuga 31.12.2006						
Soetusmaksumus	23 150 000	11 099 505	3 102 444	3 601 490		0 40 953 439
Akumuleeritud kulum	-1 205 723	-2 286 039	-2 428 686			0 -5 920 448
Jääkmaksumus	23 150 000	9 893 782	816 405	1 172 804		0 35 032 991
2007. a toimunud muutused						
Ostud ja parendused perioodi jooksul		636 486	1 470 092	207 293	5 771	2 319 642
Müük			-295 955	-64 654		-360 609
Mahakandmine			-23 034	-159 842		-182 876
Amortisatsioonikulu		-626 442	-509 446	-534 214		-1 670 102
Müüdud põhivara kulum			150 867	24 239		175 106
Mahakantud põhivara kulum			11 896	129 911		141 807
Saldo seisuga 31.12.2007						
Soetusmaksumus	23 150 000	11 735 991	4 253 547	3 584 287	5 771 42	729 596
Akumuleeritud kulum	-1 832 165	-2 632 722	-2 808 750		0	-7 273 637
Jääkmaksumus	23 150 000	9 903 826	1 620 825	775 537	5 771 35	455 959

Lisa 6. Immateriaalne põhivara

	Tarkvara	Muu im. põhivara	KOKKU
Saldo seisuga 31.12.2005			
Soetusmaksumus	1 222 785	911 665	2 134 450
Akumuleeritud kulum	-806 852	-168 256	-975 108
Jääkmaksumus	415 933	743 409	1 159 342
2006. a toimunud muutused			
Ostud ja parendused perioodi jooksul	456 637	23 360	479 997
Mahakandmine	-578 542	-35 160	-613 702
Amortisatsioonikulu	-115 381	-197 448	-312 829
Mahakantud im.põhivara kulum	553 545	9 547	563 092
Saldo seisuga 31.12.2006			
Soetusmaksumus	1 100 880	899 866	2 000 746
Akumuleeritud kulum	-368 688	-356 158	-724 846
Jääkmaksumus	732 192	543 708	1 275 900
2007. a toimunud muutused			
Soetamine	0	168 714	168 714
Mahakandmine (-)	-175 767	-80 000	-255 767
Amortisatsioonikulu	-183 722	-187 612	-371 334
Mahakantud im.pv kulum (-)	+159 960	+78 132	238 092
Saldo seisuga 31.12.2007			
Soetusmaksumus	925 113	988 580	1 913 693
Akumuleeritud kulum	407 670	450 418	858 088
Jääkmaksumus	517 443	538 162	1 055 605

Immateriaalse põhivarana kajastatakse bilansis tarkvara ja litsentsid ning kaubamärgid.

Lisa 7. Kapitalirent

	Masinad ja seadmed	
	31.12.2007	31.12.2006
Soetusmaksumus	747 915	920 078
Akumuleeritud kulum	590 060	530 144
Sh		
kulum 2007	149 585	
kulum 2006		192 625
Jääkväärtus	157 855	389 934
Kapitalirendi võlgnevus	156 955	668 674
sh maksetähtajaga		
kuni 1 aasta	140 134	230 414
1-5 aastat	16 821	438 260
Keskmine intressimäär	6.2%	6.2%
Aruandeperioodi maksed	192 046	188 915
Aruandeperioodi intressikulu		26 086

AS Vipex rendib AS-lt Sampo Liising kapitalirendi tingimustel kaubiku, kahveltöstuki ja värvitoonimismasina.

Lisa 8. Kasutusrent

Rendikulu kasutusrendi lepingutest

	31.12.2007	31.12.2006
Makstud kasutusrendimakseid perioodi		
jooksul	539 233	596 548
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksed		
kuni 1 aasta	552 970	575 194
1-5 aastat	516 423	1 033 431
Kokku	1 069 393	1 608 625

AS Vipex on kasutusrendi tingimustel rentinud kontoritehnikat ja transpordivahendeid.

		31.12.2007	31.12.2006
Makstud kasutusrendimakseid perioodi			
jooksul			
AS Sampo Liising	transpordivahendid	393 839	406 859
3 Step IT OÜ	kontoritehnika	0	48 739
Hansa Liising	transpordivahendid	145 394	140 950
Kokku		539 233	596 548

Lisa 9. Võlakohustused

Võlakohustused seisuga 31.12.2007.a.

	Lühiajaline	Pikaajaline	Saldo	Intressimäär	Lõpptähtaeg
AS Sampo Pank	829 442		829 442	4.60%	16.10.2008
AS Sampo Pank	1 379 293	1 207 768	2 587 061	3.91%	16.10.2009
				EUR 6 kuu	
AS Sampo Pank	305 607		305 607	4.60%	15.10.2008
AS Sampo Pank	179 132		179 132	4.60%	15.10.2008
AS Sampo Liising	42 146	0	42 146	5.80%	15.10.2008
AS Sampo Liising	97 988	16 821	114 809	5.093%	15.02.2009
Kokku	2 833 608	1 224 589			

Võlakohustused seisuga 31.12.2006.a.

	Lühiajaline	Pikaajaline	Saldo	Intressimäär	Lõpptähtaeg
AS Sampo Pank	515 521		515 521	4.60%	16.10.2007
AS Sampo Pank	1 315 261	2 584 424	3 899 685	3.91%	16.10.2009
				EUR 6 kuu	
				Euribor + 1%	
Faktooringukohustused					
AS Sampo Pank	4 984 759		4 984 759	4.60%	15.10.2007
AS Sampo Pank	799 785		799 785	4.60%	15.10.2007
Kapitalirendikohustused					
AS Sampo Liising	47 966	42 146	90 112	5.80%	15.10.2008
AS Sampo Liising	92 573	116 221	208 794	5.093%	15.02.2009
AS Sampo Liising	50 095	0	50 095	6.50%	15.11.2007
Kokku	7 805 960	2 742 791			

Aruandeaastal arvestati võlakohustuste intresse summas 350 520 krooni (2006: 773 172).

Kõik ettevõtte võlakohustused on Eesti kroonides või eurodes. Informatsioon võlakohustuste tagatiste kohta on toodud lisas 10.

Lisa 10. Laenu tagatis ja panditud vara

AS Sampo Pangast võetud laenude tagatiseks on panga kasuks seatud

1. Ühishüpoteek kinnistutele asukohaga Peterburi tee 56c (kinnistureg.nr.1945) ja Peterburi tee 56e (kinnistureg.nr.1944), Tallinn hüpoteegisummaga 9 miljonit krooni, hüpoteegiintressiga 18% aastas ja kõrvalnõuete summaga 2,6 miljonit krooni;
2. Hüpoteek kinnistule asukohaga Peterburi tee 56d (kinnistureg.nr.6241), Tallinn hüpoteegisummaga 840 000 krooni;
3. Ühishüpoteek kinnistutele asukohaga Peterburi tee 56c, Peterburi tee 56d ja Peterburi tee 56e, Tallinn hüpoteegisummaga 4 miljonit krooni;
4. Esimese järjekorra kommertspant summas 3 miljonit krooni ja kolmandale järjekorrale seatud kommertspant summas 2,4 miljonit krooni.

Lisa 11. Võlad tarnijatele

	31.12.2007	31.12.2006
Võlad tarnijatele	9 954 066	10 997 721

Võlad tarnijatele koosnevad aasta lõpus ostetud kauba ja teenuste arvetest, mille maksetähtaeg ei olnud bilansipäevaks saabunud. Aruande koostamise ajaks on võlgnevused tarnijatele tasutud.

Lisa 12. Maksud

Maksuliik	31.12.2007		31.12.2006	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks (lisa 3)	145 827			519 424
Tollimaks				43 264
Sotsiaalmaks		302 534		287 869
Töötuskindlustusmaks		7 503		7 262
Isiku tulumaks		165 295		163 438
Kogumispension 2%		11 687		10 934
Erisoodustuse tulumaks		1 930		3 226
Ettevõtte tulumaks		66 456		144 355
Kokku	145 827	555 405	0	1 179 772

Lisa 13. Muud võlad

	31.12.2007	31.12.2006
Võlad töövõtjatele	495 404	558 420
Intressivõlad	16 358	40 440
Dividendivõlad	250 000	300 000
Muud viitvõlad	74 471	49 545
Kokku	836 233	948 405

Võlad töövõtjatele koosnevad bilansipäeva seisuga arvestatud kuid väljamaksmata töötasudest ja kasutamata puhkusereservist.

Viitvõlgades on kajastatud laenukohustustelt arvestatud intressikulud bilansipäeva seisuga. Bilansipäeva seisuga väljamaksmata dividendid on aruande koostamise päevaks tasutud.

Kirje *Muud viitvõlad* koosneb aruandvatele isikutele tasumata võlgadest.

Lisa 14. Omakapital

AS Vipex omakapital seisuga 31.12.2007 kokku on 54 365 708 krooni.

Aktiakapital on 14 036 100 krooni, mis jaguneb 140 361 aktsiaks. Aktsia nimiväärtus on 100 krooni.

	31.12.2007	31.12.2006
Aktiakapital (kroonides)	14 036 100	14 036 100
Aktsiate arv (tk)	140 361	140 361
Aktsiate nimiväärtus (kroonides)	100	100
Ülekurss	68 777	68 777

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital, mis moodustab 1/10 aktiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

2007. aastal on aktsionäridele/osanikele välja kuulutatud dividende summas 1 600 000 krooni, millest on välja makstud 1 350 000 krooni.

2006.a aastal oli aktsionäridele/osanikele välja kuulutatud dividende summas 1 000 000 krooni, millest 2006 aastal maksti välja 700 000 ja 2007 aastal maksti välja 300 000.

Dividendide maksmisega 2007 aastal kaasnes tulumaksukulu summas 525 125 krooni kokku (2006. a summas 144 355 krooni).

Ettevõtte jaotamata kasum (arvestades seaduses ette nähtud kohustust kanda 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali) seisuga 31. detsember 2007 moodustas 20 103 245 (31. detsember 2006: 11 791 488) krooni.

Dividendide väljamaksmisel omanikele alates 1. jaanuarist 2008 kaasneb tulumaksukulu 21/79 (kuni 31. detsembrini 2007 kehtis maksumäär 22/78) netodividendina väljamakstavalt summalt.

Bilansipäeva seisuga on omanikele jaotamata kasumist võimalik maksimaalselt dividendidena välja maksta 15 881 564 (2006.a. summas 9 197 361) krooni ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaksukulu summas 4 221 681 (2006.a. summas 2 594 127) krooni.

Lisa 15. Müügitulu

AS Vipex müügitulu on saadud ehitus- ja sisustusmaterjalide, sanitaartehniliste seadmete- ja materjalide ning kodu- ja laiatarbekaupade hulgimüügist.

Müügitulu tegevusalade lõikes:		2007		2006
Kaupade müük	80 519 468	88%	76 544 266	81%
Kaupade müük Euroopa Liidu riikidesse	11 213 609	12%	17 164 771	18%
Eksport	93 197	0%		0%
Muud müügitulud	22 507	0%	487 398	1%
Kokku	91 848 781	100%	94 196 435	100%

Müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgmiselt:

Geograafiliste piirkondade kaupa:		2007		2006
Eesti	80 541 975	88%	77 031 664	82%
Soome	5 388 639	6%	7 432 450	8%
Läti	5 160 619	6%	8 910 534	9%
Leedu	664 351	1%	821 787	1%
Norra	92 350	0%		
Venemaa	847	0%		
Kokku	91 848 781	100%	94 196 435	100%

Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorite lõikes jaguneb müügitulu järgmiselt:

46411	Kangaste, kodutekstiili ja õmblustarvete hulgimüük	2 332 959
46431	Elektriliste kodumasinade hulgimüük	1 588 984
46493	Mängude ja mänguasjade hulgimüük	1 607 354
46499	Mujal liigitamata kodutarvete hulgimüük	1 396 101
46651	Kontorimööbli hulgimüük	1 818 606
46732	Sanitaarseadmete jm ehitusmaterjalide hulgimüük	71 871 671
46741	Veevarustus- ja kütteseadmete ning nende koosteosade hulgimüük	10 066 626
46749	Tööriistade jm rauakaupade hulgimüük	817 454
49411	Kaubavedu maanteel	349 025

Lisa 16. Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2007	2006
Kaubad müügiks	63 960 229	68 513 885
Pakendi kogumise kulu	79 217	64 954
El.jäätmete kogumise kulu	112 438	190 367
Kaupade transport	2 018 426	1 931 604
Mittelikviidsed kaubad	364 671	328 899
Allahindlused(boonus)	273 308	91 902
Tolliteenused	27 009	28 240
Ladustamisteenused	0	149 725
Kokku	66 835 298	71 299 576

Kauba ja sellega otseselt seotud teenuste kulu moodustab kaupade müügitulust stabiilselt 72%.

Lisa 17. Muud äritulud ja –kulud

	2007	2006
Põhivara müügikasum	22 159	39 029
Hüvitised	8 065	62 581
Saadud viivised	2 764	119 067
Teenuste edasimüük		17 227
Ebatõenäoliste arvete laekumine	922 793	139 515
Lootusetute nõuete laekumine	11 404	11 198
Muud äritulud		17 999
Kokku muud äritulud	967 185	406 616

	2007	2006
Põhivara mahakandmine	58 744	370 709
Makstud trahvid ja viivised	240	1 868
Muud ärikulud	4 416	0
Kokku muud ärikulud	63 500	372 577

Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

AS Vipex aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

1. omanikke;
2. tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
3. eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

AS Vipex tehingud teenuste osas 2006.a seotud osapooltega:

2007		2006	
Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
36 816	0	692 537	0

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei ole tehingutes seotud osapooltega kasutatud turuhinnast oluliselt erinevaid hindasid.

Saldod seotud osapooltega:

31.12.2007	31.12.2006
74 470	48 607

Lisa 19. Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmneseid bilansi kuupäeva 31.12.2007 ja aruande koostamise kuupäeva 02.04.2008 vahemikul, kui on seotud aruandeperioodi toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aruande lisades.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

T.VILLEMSI AUDIITORBÜROO

Reg. nr. 10411589

Roosikrantsi 2
10119 Tallinn
Tel: 6 110 716
Fax: 6 110 717
E-mail: villems@datanet.ee

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

AS-i VIPEX AKTSIONÄRIDELE

Oleme auditeerinud kaasatud AS-i VIPEX raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2007, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektsed koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avalda arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamus avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab seisuga 31. detsember 2007.a. bilansi mahuks 69 890 362 krooni ning 2007.aasta finantstulemuseks 9 911 757 krooni kasumit, olulises osas õigesti ja õiglaselt AS-i VIPEX finantsseisundit seisuga 31. detsember 2007 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

Tallinn, 03. juuni 2008.a.

Toomas Villems
Vannutatud audiitor

MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

AS Vipex vaba omakapital on seisuga 31.detsember 2007 järgmine:

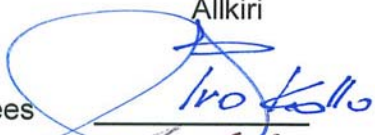
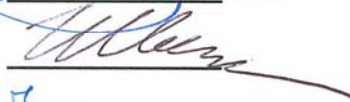
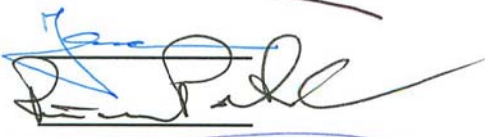
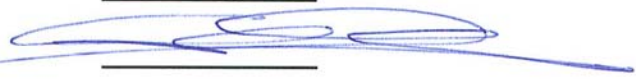
eelmiste perioodide jaotamata kasum	10 191 488 krooni
kasum aruandeaasta majandustegevusest	9 911 757 krooni
kokku jaotamata kasum	20 103 245 krooni

AS Vipex juhatus teeb ettepaneku maksta aktsionäridele kuni 31.detsembrini 2007.a. kogunenud jaotamata kasumist dividende summas 1 000 000 krooni. Dividendide väljamaksmisel tuleb tasuda tulumaksu summas 265 822 krooni. Peale dividendide väljakuulutamist moodustub jaotamata kasumi jääk 19 103 245 krooni.

Nimi	Ametinimetus	Allkiri
Ivo Kollo	Juhatuse esimees	_____

JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2007. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

AS Vipex 2007.a majandusaasta aruande, mis on kinnitatud aktsionäride üldkoosoleku poolt 17.juuni 2008 otsusega, allkirjastame 17. juuni 2008:

Nimi	Ametinimetus	Allkiri
Ivo Kollo	juhatuse esimees	
Kristjan Kalda	nõukogu esimees	
Piret Jaansalu	nõukogu liige	
Rünno Pärtel	nõukogu liige	
Siim Vahter	nõukogu liige	

Majandusaasta aruande allkirjad

Aktsiaselts Vipex (registrikood: 10170170) 01.01.2007 - 31.12.2007 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Toomas Villems (Audiitor) - kinnitanud 26.06.2008

Ivo Kollo (Juhatuse liige) - kinnitanud 26.06.2008